

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาที่มุ่งผลิตกำลังคนให้มีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ การศึกษาถือเอาการพัฒนาคน เป็นหลัก ก่อนการพัฒนาอย่างอื่น ดังนั้นการพัฒนานักศึกษาจึงนับว่าเป็นภารกิจที่สำคัญภารกิจหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา เพราะนักศึกษาเป็นผู้มีความสำคัญ เป็นผู้กำหนดอนาคตตลอดจนความมั่นคงของประเทศ สถาบันอุดมศึกษาจะประสบผลสำเร็จมีชื่อเสียงจนเป็นที่ยอมรับในสังคมก็เพราะคุณภาพของนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาทำหน้าที่ผลิตกำลังคน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสังคมและสามารถพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า สำหรับภารกิจแรกของสถาบันอุดมศึกษานั้น วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530: 118) กล่าวว่า คือการผลิตบัณฑิต ซึ่งนับได้ว่าเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้แก่สังคมเพื่อให้เป็นคนที่เป็นประโยชน์และสร้างสรรค์สังคม ซึ่งบุคคลที่จะมีความสำนึกในการสร้างสรรค์สามารถใช้ความรู้ความคิดที่ได้ศึกษามาประยุกต์ใช้ได้อย่างถูกต้อง และมีคุณค่าแก่ประเทศนั้นจะต้อง เป็นบุคคลที่มีคุณภาพดี สอดคล้องกับที่ ไพฑูริย์ ลินลารัตน์ (2525: 101) กล่าวว่า นักศึกษาเป็นบุคคลชั้นมัธยมของสังคมที่จะมีโอกาสบริหารประเทศชาติในรูปแบบต่าง ๆ กัน ฉะนั้นคุณภาพของนักศึกษาจึง เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องใคร่ครวญพิจารณาอยู่เสมอทั้งในด้านวิชาการ คุณธรรมจรรยา รวมทั้งความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในสิ่งที่ตั้งงาม

การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ของมนุษย์ในสิ่งที่จะพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ในสังคมทั้งยังเป็นปัจจัยพื้นฐานที่จะอำนวยความสะดวกในการประกอบอาชีพ การเลื่อนฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ในระดับอุดมศึกษา มุ่ง เสริมสร้างสมรรถภาพด้านสติปัญญา ความรู้ความสามารถให้สูงขึ้น เพื่อจะประกอบอาชีพในระดับสูง รับผิดชอบที่จะเป็นผู้นำสังคมทั้งระดับท้องถิ่น และระดับชาติ (แผนการศึกษาแห่งชาติ 2523: 7-8) การศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาด้านต่าง ๆ ดังที่

พรขุติ อาชวอรัง (2525: 245-247) กล่าวว่า สถาบันอุดมศึกษาไม่เพียงแต่เป็นแหล่ง แสวงหาและรักษาความจริง เป็นผู้วิจารณ์สังคม เป็นศูนย์แห่งเสรีภาพหรือมุมแห่งความคิดเท่านั้น แต่ยังประสงค์ให้นักศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้เป็นคนที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เป็นมนุษย์มากขึ้น ทำให้รู้จักความคิดเห็นของตนเอง รู้จักใช้วิจารณ์ญาณ ใช้ข้อเท็จจริงในการพัฒนา รู้จักแสดง ออกให้ดีขึ้นและพัฒนาการศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่มีบูรณาการพร้อมด้วยคุณภาพในทุก ๆ ด้าน ซึ่งเป็น ดัชนีบ่งชี้ว่า การศึกษาระดับอุดมศึกษามีไว้เพื่อพัฒนาสติปัญญาเท่านั้น การพัฒนานักศึกษา ในด้านต่าง ๆ ก็เป็นเป้าประสงค์หลักที่สำคัญ

เบอร์ก (Berg 1981: 9-16) กล่าวว่า การพัฒนานักศึกษาเป็นสิ่งที่มีความค่า สถาบัน อุดมศึกษาควรมีรูปแบบและมีศูนย์พัฒนานักศึกษาตลอดจนบรรจุกการพัฒนาให้นักศึกษาให้เป็นวัตถุประสงค์ ของการพัฒนานักศึกษาด้วย ถ้าจะกล่าวถึงบทบาทของสถาบันอุดมศึกษานั้น อิศารัตน์ บุญนุช (ใน พรขุติ อาชวอรัง บรรณาธิการ 2525: 257) ให้ความเห็นว่า สถาบันอุดมศึกษามีอิทธิพลต่อ การพัฒนานักศึกษา เป็นอย่างมากไม่ใช่เฉพาะในชั้นเรียนเท่านั้น สิ่งต่าง ๆ นอกชั้น เรียน การมี ปฏิกิริยาโต้ตอบกับอาจารย์ การติดต่อหน่วยงานในสถาบัน การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ ค่านิยม ที่ได้รับจากเพื่อนและบรรยากาศในสถาบันจะส่งผลต่อการพัฒนานักศึกษา ฉะนั้น สถาบันอุดมศึกษา สามารถจัดสภาพต่าง ๆ ในสถาบัน ที่เอื้อต่อนักศึกษาให้เกิดการพัฒนาไปในทิศทางที่นักศึกษา เลือกเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ชีวิตในสถาบันอุดมศึกษาจะค่อย ๆ หล่อหลอมนักศึกษาให้เกิด การพัฒนาตนเองให้ถึงขั้นสูงสุด การพัฒนาต่าง ๆ จะเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตในอนาคต ของนักศึกษา ได้แก่ ความสามารถในการวางแผนทางชีวิตของตน ความสามารถในการวางแผน อาชีพ ความสามารถทางสังคม ความเป็นผู้นำและการบำเพ็ญประโยชน์ (อิสารัตน์ บุญนุช 2528: 363)

การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเพื่อพัฒนานักศึกษานั้น ทอง เรียง อมรัชกุล (2525: 23) มีความเห็นว่า ควรสนับสนุนให้นักศึกษาดึงความมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา รู้จักการประเมินค่า นักศึกษาและกลุ่มนักศึกษารวมทั้งการใช้วิธีการ เปลี่ยนแปลง เพื่อช่วยให้เกิดพัฒนาการที่ดึงความ มุ่งหมายไว้ ทำให้นักศึกษาสามารถสร้างความเจริญสูงสุดในตนเองและมีพัฒนาการ ในแง่ที่จะ รับผิดชอบต่อสังคมซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้านสอดคล้องกับ พรขุติ อาชวอรัง (2524: 9-13) ที่กล่าวว่า นักศึกษาเมื่อสำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาแล้วจะได้รับการ พัฒนาต่าง ๆ ตามเป้าหมายของนักศึกษาแต่ละบุคคล

ทรัพยากรมนุษย์ เป็นทรัพยากรที่ประเสริฐและมีค่าอย่างยิ่ง การศึกษาเป็น เครื่องมือ ในการพัฒนามนุษย์ เป็นการลงทุนที่มีผลโดยตรงหรือโดยทางอ้อมต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และประเทศ ดังนั้นการพัฒนานักศึกษาจึง เป็น เป้าประสงค์หลักที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษา ที่มุ่ง พัฒนานักศึกษาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ให้เกิดความเจริญสูงสุดในตนเอง มีความรับผิดชอบ ต่อสังคม ตลอดจนใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่าง เป็นสุข การศึกษาระดับอุดมศึกษาจึงต้องมีการจัด ประสพการณ์ เพื่อให้นักศึกษาได้พัฒนาอย่างเต็มที่ เพื่อให้ เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ตาม เป้าประสงค์ของ สถาบัน

วิทยาลัยพลศึกษาเป็นสถาบันระดับอุดมศึกษาสังกัดกรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่ผลิตบุคลากร เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านสุขภาพพลานามัยและความปลอดภัยในระดับ ประกาศนียบัตร วิชาการศึกษาระดับสูง (กรมพลศึกษา 2529: 1) วิชาพลศึกษาได้มีการ เรียน การสอน ตลอดจนผลิตบุคลากรทางพลศึกษาดังแต่รัชสมัยสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวในปี พ.ศ.2441 และได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเรื่อยมา จนกระทั่ง พ.ศ.2498 กรมพลศึกษา จึงได้ตั้งวิทยาลัยพลศึกษาขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ ม.ป.ป.: 118-119) ในปี พ.ศ.2514 กระทรวงศึกษาธิการได้เห็นสมควรขยายการศึกษาระดับประกาศนียบัตร วิชาการศึกษาระดับสูง (พลศึกษา) ไปยังส่วนภูมิภาคเพื่อผลิตครูให้ได้เพียงพอซึ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติขณะนั้น จึงได้จัดตั้งวิทยาลัยพลศึกษาเพิ่มขึ้น โดยเริ่มที่วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัด เชียงใหม่เป็นแห่งแรก และได้ขยายไปตามภูมิภาคอื่น ๆ เรื่อยไป และในปีการศึกษา 2530 มีวิทยาลัยพลศึกษาทั้งหมด 17 วิทยาลัย ตั้งอยู่ทุกภูมิภาคของประเทศ เพื่อดำเนินการตามภารกิจของสถาบันผลิตครูระดับ อุดมศึกษา (กรมพลศึกษา 2528: 3-5)

กรมพลศึกษาได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการผลิตครูพลศึกษาไว้ดังนี้คือ มุ่งส่งเสริมให้ นักศึกษาเป็นผู้มีความรู้ ทักษะ เจตคติที่ถูกต้องและสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ สามารถให้ คำปรึกษา แนะนำและส่งเสริมเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพ การออกกำลังกาย การรักษาความ ปลอดภัย และการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มีความกระตือรือร้นในการใฝ่หาความรู้ มีความ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีสุนนิสัยที่ส่งเสริมสุขภาพและบุคลิกภาพอยู่เป็นนิจ เป็นผู้มีความประพฤติดี มีน้ำใจ เป็นนักกีฬาและจรรยาบรรณในวิชาชีพ รวมทั้งมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติ ที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาท้องถิ่นที่สอดคล้องกับการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม ตลอดจน เป็นผู้ยึดมั่น ในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย (กรมพลศึกษา

2529: 1) ครูพลศึกษาที่ตินัน เบเลย์ และฟิลด์ (Baley, and Field 1971: 30-37) ได้กล่าวว่า ต้องมีสุขภาพทางกายและสุขภาพจิตดีเยี่ยม มีพลังกายและพลังใจสูง รู้การใช้ภาษาได้ถูกต้องและชัดเจน มีความรับผิดชอบ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ไม่แสดงออกด้วยท่าทางวางอำนาจ มีความเป็นผู้นำ กล้ารับความผิดพลาด และมีวินัยในตนเอง ส่วน นิกสัน และคณะ (Nixon, and Others 1967: 5) ได้สรุปคุณสมบัติของครูพลศึกษาที่ดีว่า ต้องเป็นบุคคลที่ปรับตัวได้ดี เฉลียวฉลาดอยากรู้อยากเห็นและสนใจสิ่งต่าง ๆ เป็นที่ฟังของคนอื่นได้ ชื่อสัตย์ ยอมรับความคิดเห็นของคนอื่นให้ความร่วมมือและสามารถตัดสินใจได้ดี

ปัจจุบันนี้วิทยาลัยพลศึกษามีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นหนักทางภาคปฏิบัติและยึดครูเป็นศูนย์กลาง ทำให้นักศึกษาไม่สนใจค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง อีกทั้งมีกระบวนการระเบียบวินัยที่เข้มงวดทำให้นักศึกษาเกิดความกังวลสูง ตลอดจนการจัดกิจกรรมที่ไม่เอื้อให้นักศึกษาเกิดความคิดสร้างสรรค์ ที่สำคัญที่สุดคือ นักศึกษาใช้เวลาในการศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาเป็นระยะเวลาสั้นทำให้นักศึกษามีเวลาในการพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ได้ไม่เต็มที่ซึ่งเป็นไปตามที่ สุมาลี ดิยสิวาพร (2530: ง-จ) ได้ทำการศึกษาพบว่า ปัญหาของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาที่พบมากคือ นักศึกษาขาดการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ขาดความกระตือรือร้นในการเรียนและขาดการอภิปรายซักถาม สอดคล้องกับการศึกษาของ ณรงค์ ชูเนตร (2529: 40-45) ซึ่งพบว่า การจัดสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยพลศึกษาไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การจัดกิจกรรมที่วิทยาลัยมักเป็นผู้จัด เป็นเหตุให้นักศึกษามีพฤติกรรมที่ไม่กล้าแสดงออก ไม่มีความมั่นใจ นอกจากนี้การมีระเบียบวินัยที่เข้มงวดจนเกินไป ทำให้นักศึกษาขาดความเชื่อมั่นในเรื่องต่าง ๆ ได้เพราะวิทยาลัยไม่มีการฝึกหรือกระตุ้นให้นักศึกษาได้มีโอกาสแสดงพฤติกรรมอย่างมั่นใจ ทำให้นักศึกษาไม่สามารถเผชิญกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ดี นอกจากนี้ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่นก็มีส่วนทำให้นักศึกษามีความวิตกกังวลและไม่กล้าแสดงออก

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมา แสดงให้เห็นว่าวิทยาลัยพลศึกษา เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ทำหน้าที่การผลิตกำลังคน เพื่อไปพัฒนาประเทศที่มีความสำคัญยิ่งและควรได้รับการเอาใจใส่อย่างจริงจัง เพื่อทำหน้าที่ผลิตทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในอนาคต ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นอาจารย์ในวิทยาลัย

พลศึกษามีความสนใจ เป็นอย่างยิ่งและมีความต้องการศึกษาวิจัย เกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษาของ วิทยาลัยพลศึกษาว่ามีการพัฒนาอย่างไร การดำเนินการพัฒนานักศึกษาด้านต่าง ๆ มีมากน้อย เพียงใดและพัฒนาให้นักศึกษาให้เป็นผู้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างไร ซึ่งเป็น แนวทางที่ทำให้ได้รับทราบข้อมูลจากการรายงานของนักศึกษาและความคิดเห็นของอาจารย์ ซึ่งจะเป็น ประโยชน์ในการปรับปรุงการดำเนินงาน เกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษา โดยศึกษาประวัติความเป็นมาของการพัฒนานักศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษาจากเอกสารและ สัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวิทยาลัยพลศึกษา ตลอดจนศึกษาจากการรายงานของนักศึกษาและ ความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยพลศึกษา เกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษา สำหรับการ รายงานของนักศึกษาและความคิดเห็นของอาจารย์นั้น ผู้วิจัยศึกษาโดยยึดตามแนวทฤษฎี การพัฒนานักศึกษาของอาร์เธอร์ ชิคเกอร์ริง (Arthur W. Chickering 1974: 8-19) ทั้ง 7 ด้านเป็นหลักได้แก่

1. การพัฒนาสมรรถภาพ (Achieving Competence)
2. การพัฒนาอารมณ์ (Managing Emotion)
3. การพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง (Becoming Autonomous)
4. การพัฒนาความมีเอกลักษณ์ (Establishing Identity)
5. การพัฒนาความมีอิสระในการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล (Freeing Interpersonal Relationship)
6. การกำหนดเป้าหมายในชีวิตอย่างชัดเจน (Clarifying Purposes)
7. การพัฒนาบูรณาการ (Developing Integrity)

การพัฒนานักศึกษาทั้ง 7 ด้านตามแนวทฤษฎีการพัฒนานักศึกษาของ ชิคเกอร์ริง เป็น ทฤษฎีที่ได้เผยแพร่และเป็นที่ยอมรับโดยสากล มีลักษณะที่ตรงกับจุดมุ่งหมายของการอุดมศึกษา ไทยในแผนพัฒนาอุดมศึกษาหลายประการ ผู้วิจัยจึงได้นำมาเพื่อศึกษาการพัฒนานักศึกษาของ วิทยาลัยพลศึกษาดังกล่าว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของการพัฒนานักศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษา

2. เพื่อศึกษาการพัฒนา นักศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษาตามแนวทฤษฎีการพัฒนานักศึกษาของ ชิคเกอร์ริง ทั้ง 7 ด้านตามการรายงานของนักศึกษา
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ เกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษาตามแนวทฤษฎีการพัฒนานักศึกษาของ ชิคเกอร์ริง ทั้ง 7 ด้าน
4. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนานักศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษา

คำถามเพื่อการวิจัย

การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามในการวิจัย 4 ประการคือ

1. ประวัติความเป็นมาของการพัฒนานักศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษา เป็นอย่างไร มีนโยบายในการพัฒนานักศึกษาอย่างไรและการพัฒนานั้นมีแนวทางในการพัฒนารูปแบบใด
2. การพัฒนานักศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษาตามแนวทฤษฎีการพัฒนานักศึกษาของชิคเกอร์ริง ทั้ง 7 ด้านตามการรายงานของนักศึกษา เป็นอย่างไร
3. ความคิดเห็นของอาจารย์ เกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษาตามแนวทฤษฎีการพัฒนานักศึกษาของ ชิคเกอร์ริง ทั้ง 7 ด้าน เป็นอย่างไร
4. แนวทางการพัฒนานักศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษาควรจะเป็นอย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาประวัติความเป็นมาของการพัฒนานักศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษา
2. ศึกษาการพัฒนานักศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง หลักสูตร 2 ปีตามแนวทฤษฎีการพัฒนานักศึกษาของ ชิคเกอร์ริง ทั้ง 7 ด้านได้แก่
  - 2.1 การพัฒนาสมรรถภาพ
  - 2.2 การพัฒนาอารมณ์
  - 2.3 การพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง

2.4 การพัฒนาความมีเอกลักษณ์

2.5 การพัฒนาความมีอิสระในการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล

2.6 การกำหนดเป้าหมายในชีวิตอย่างชัดเจน

2.7 การพัฒนาบุรณภาพ

3. ตัวแปรที่จะศึกษามีดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่

3.1.1 อาจารย์ ศึกษาอาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายใน
ปีการศึกษา 2530

3.1.2 นักศึกษา ศึกษาเฉพาะผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีสุดท้ายของ
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง ในปีการศึกษา 2530

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ การรายงานและความ
คิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษาตามแนวทฤษฎีการพัฒนานักศึกษาของ ชิค เกอริง ทั้ง 7 ด้าน
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนานักศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการศึกษาและกิจกรรมของสถานบัน
อุดมศึกษา เพื่อเสริมสร้างให้นักศึกษามีความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่เหมาะสมต่อการ
ดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม

การพัฒนานักศึกษาตามแนวทฤษฎีการพัฒนานักศึกษาของชิค เกอริง หมายถึง การส่งเสริม
ให้นักศึกษามีความเจริญงอกงามหรือเกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่สภาวะที่ดีขึ้น ทั้งทางด้านสมรรถภาพ
อารมณ์ ความมีเอกลักษณ์ ความมีอิสระในการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล การกำหนด
เป้าหมายในชีวิตอย่างชัดเจน และมีบุรณภาพ

การพัฒนาสมรรถภาพ หมายถึง ความสามารถในการนำสมรรถภาพทางด้านสติปัญญา
ร่างกายและทักษะในการปฏิบัติงานตลอดจนความสามารถทางด้านสังคมไปใช้ให้บรรลุวัตถุประสงค์
อย่างเหมาะสมถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

การพัฒนาอารมณ์ หมายถึง การเข้าใจอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น สามารถปรับ
สภาวะของอารมณ์ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมและผลกระทบจากสภาพแวดล้อมพร้อมทั้งสามารถแสดงออก
ทางด้านอารมณ์อย่างเหมาะสมถูกต้อง

การพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง หมายถึง ความคล่องตัว ความสามารถในการมีสภาพจิตใจที่มั่นคง แน่วแน่ มีความเสียสละ มีความเชื่อมั่น ช่วยเหลือตนเองทางการเงินได้ สามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง มีจุดยืนของตนเอง มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ตลอดจนสามารถดำเนินชีวิตให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

การพัฒนาความมีเอกลักษณ์ หมายถึง การมีแบบแผนของการประพฤติปฏิบัติหรือแนวความคิดของตน มีความสามารถในการเลือกสรรสิ่งที่คิดว่าดีงามและถูกต้อง โดยยึดถือปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการแสดงออกทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างถูกต้องตามบทบาททางเพศของตน

การพัฒนาความมีอิสระในการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล หมายถึง ความสามารถในการเลือกคบคนรวมทั้งเรียนรู้ที่จะปรับจิตใจและพฤติกรรมของตนเองให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้

การกำหนดเป้าหมายในชีวิตอย่างชัดเจน หมายถึง ความสามารถในการวางแผนและกำหนดรูปแบบของการดำเนินชีวิต ตลอดจนการจัดลำดับของความสำคัญของสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้มีลักษณะประสานสัมพันธ์กันระหว่างด้านอาชีพ นันทนาการ ความเชื่อและวิถีชีวิต

การพัฒนาบูรณาการ หมายถึง ความสามารถในการผสมผสาน การสร้างค่านิยมของความเป็นมนุษย์ ค่านิยมทางคุณลักษณะและกำหนดความเหมาะสมพอดีเข้าด้วยกัน

อาจารย์ หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่สอนนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายในวิทยาลัยพลศึกษา
ปีการศึกษา 2530

นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยพลศึกษา ชั้นปีสุดท้ายของหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง ปีการศึกษา 2530

วิทยาลัยพลศึกษา หมายถึง สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาสังกัดกรมพลศึกษา ทำหน้าที่ผลิตบุคลากร เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านสุขภาพพลานามัยและความปลอดภัยในระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูงที่ตั้งอยู่ในทุกภูมิภาคของประเทศจำนวน 17 วิทยาลัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการศึกษาเรื่องการพัฒนา นักศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา นักศึกษาและส่งผลกระทบต่อพัฒนาสังคมในอนาคต ซึ่งสรุปประโยชน์ได้ดังนี้

1. ผลจากการรวบรวมประวัติความเป็นมาของการพัฒนานักศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร อาจารย์และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวิทยาลัยพลศึกษาในการนำไปเป็นแนวทางเพื่อวางแผนดำเนินการให้สอดคล้องกับการพัฒนานักศึกษา
2. ผลจากการวิจัยจะทำให้เข้าใจถึงองค์แห่งความรู้เกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษาโดยภาพรวมของวิทยาลัยพลศึกษา เพื่อกรมพลศึกษาและสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ จะได้นำไปเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนานักศึกษา
3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร อาจารย์และบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานการวางแผนนโยบาย จุดมุ่งหมาย การจัดการศึกษา การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตร และการจัดสภาวะแวดล้อมของสถาบัน เพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีสมรรถภาพสูงสุดและมีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์
4. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจจะศึกษาค้นคว้า เกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษาอันจะนำไปสู่ความก้าวหน้าทางวิชาการด้านนิสิตนักศึกษาต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลและสาระจากเอกสาร สัมภาษณ์อาจารย์และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวิทยาลัยพลศึกษา ตลอดจนใช้แบบทดสอบและแบบสอบถามในการวิจัย โดยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์
  - 1.1 การศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลและสาระโดยศึกษา เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษาที่ปรากฏ ได้แก่ หนังสือเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา เอกสาร หลักสูตร รายงานการประชุม บันทึกร ระเบียบและคำสั่งต่าง ๆ ของทางราชการ
  - 1.2 การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสัมภาษณ์อาจารย์และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษาจำนวน 7 คน
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย อาจารย์ผู้สอนนักศึกษาชั้นมีสุดท้ายและนักศึกษาชั้นมีสุดท้ายของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2530 ในวิทยาลัยพลศึกษา

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย อาจารย์และนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา จากตัวแทนที่เลือกไว้ 6 วิทยาลัย คือ วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ วิทยาลัยพลศึกษากรุงเทพฯ วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดอ่างทอง วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดอุดรธานี วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดยะลา และวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชุมพร จากการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซีและมอร์แกน (Krejcie, and Morgan 1970: 607-609) ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้

อาจารย์	จำนวน	113	คน
นักศึกษา	จำนวน	262	คน
รวม		375	คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

- 3.1 แบบสัมภาษณ์
- 3.2 แบบประเมินตนเองสำหรับนักศึกษา
- 3.3 แบบสอบถามสำหรับอาจารย์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2530

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- 5.1 เอกสารและการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำผลจากการศึกษามาประมวลเข้าด้วยกัน แล้วเสนอในรูปแบบความเรียง

5.2 แบบประเมินตนเองและแบบสอบถาม ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ของสถาบันคอมพิวเตอร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSSX (Statistical Package for Social Sciences version X) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6. การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตารางและการบรรยายความ

7. ลำดับชั้นในการเสนอผลการวิจัย

รายงานผลการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 5 บท บรรณานุกรม และภาคผนวก โดยนำเสนอตามลำดับดังนี้

บทที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย คำถามเพื่อการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และลำดับชั้นในการเสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ลักษณะของนักศึกษา การพัฒนานักศึกษา วิทยาลัยพลศึกษากับการพัฒนานักศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษา ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย การศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การกำหนดค่าของมาตราส่วนประมาณค่า การแปลค่าของมาตราส่วนประมาณค่า การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เสนอในรูปของตารางและการบรรยายความ

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ